

Міністерство освіти і науки України

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»**
*(присвяченої 100-річчю від Дня народження
професора Турченка Михайла Михайловича)*

Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (присвяченої 100-річчю від Дня народження професора Турченка Михайла Михайловича): «Управління розвитком соціально-економічних систем» (15-16 червня 2022 року). Харків: ДБТУ, 2022. 504 с.

Із надісланих матеріалів оргкомітетом до друку рекомендовано 183 тези доповідей та наукових статей від 259 авторів із 56 установ, організацій і закладів вищої освіти України та зарубіжжя.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

А.І. КУДРЯШОВ

– в.о. ректора ДБТУ, кандидат технічних наук, **(Голова редакційної колегії);**

С.М. КВАША

– проректор з навчальної та виховної роботи НУБіП, доктор економічних наук, професор, академік НААНУ;

В.І. АРАНЧІЙ

– ректор Полтавської державної аграрної академії, професор;

ЯЦЕК СКУДААРСКИ

– доктор-інженер, Варшавський університет природничих наук – SSGW, Республіка Польща;

РАФАА РЕБІААС

– проректор з міжнародних питань, академія ВСБ, Домброва-Гурнич, Республіка Польща;

В.М. МИХАЙЛОВ

– проректор з наукової роботи ДБТУ, доктор технічних наук, професор;

М.А. СЕРІК

– проректор з науково-педагогічної роботи ДБТУ, к.т.н., доцент;

Н.М. ВДОВЕНКО

– завідувач кафедри глобальної економіки НУБіП, доктор економічних наук, професор;

Ю.І. ДАНЬКО

– проректор з наукової роботи СНАУ, доктор економічних наук, професор;

І.О. КРЮКОВА

– завідувач кафедри обліку і оподаткування ОДАУ, доктор економічних наук, професор;

А.О. МАРМУАЛЬ

– завідувач кафедри економіки Університету Григорія Сковороди у Переяславі, доктор економічних наук, професор;

В.С. НІЦЕНКО

– професор кафедри обліку і оподаткування, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, доктор економічних наук;

І.Б. ЯЦІВ

– проректор з наукової роботи ЛНАУ, доктор економічних наук, професор;

А.В. МОСКАЛЕНКО

– декан факультету менеджменту, адміністрування та права ДБТУ, доктор юридичних наук, професор;

О.В. СМІГУНОВА

– завідувач кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, кандидат економічних наук, доцент;

В.М. ОНЕГІНА

– завідувач кафедри глобальної економіки ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

Ю.П. ВІТКОВСЬКИЙ

– професор кафедри глобальної економіки ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

В.М. ОРЕА

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

О.В. КОРНІЄЦЬКИЙ

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

О.М. ПОТИШНЯК

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук;

О.В. ШАБІНСЬКИЙ

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор економічних наук, професор;

В.М. НАГАЄВ

– професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування ДБТУ, доктор педагогічних наук, професор

БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ: НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ, ОЦІНКА ТА ОБЛІК

*КОЛОТІЙ В.Ю., ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ*

Поняття «біологічні активи» в є завжди актуальним як у практичній, так і в науковій площині. Практичні способи відображення операцій з біологічними активами широко висвітлюються у професійних виданнях [1-2].

Водночас має місце постійна наукова дискусія, зокрема щодо наступних питань: 1) налагодження системи аналітичного обліку у рослинництві та тваринництві; 2) відмінностей у визначенні пріоритетної оцінки при первісному визнанні вироблених біологічних активів у законодавстві України; 4) проблем відображення на рахунках бухгалтерського обліку доходів і витрат від первісного визнання біологічних активів та сільськогосподарської продукції; 5) удосконалення механізму вибору суб'єктом ведення обліку з наявних альтернатив відповідних методів облікового супроводу операцій з біологічними активами [3, с. 52].

Дослідженням питань нормативно-правового регулювання обліку біологічних активів встановлено, що основними нормативними документами є:

НП(С)БО 30 «Біологічні активи»: встановлює базові правила обліку. У цьому положенні зазначений порядок визнання та оцінки біологічних активів, порядок визначення доходів та витрат від сільськогосподарської діяльності, наведено особливості розкриття інформації про біологічні активи у примітках до фінансової звітності. У додатку до НП(С)БО 30 наведено приклади біологічних активів та с/г продукції;

МСБО 41 «Сільське господарство»: застосовується до сільськогосподарської продукції, зібраної як урожай біологічних активів суб'єкта господарювання, причому лише на час збирання врожаю, зазначає умови щодо визнання та оцінки біологічних активів, містить порядок визначення прибутків та збитків, державних грантів, розкриття інформації, розкриття додаткової інформації про біологічні активи, достовірна оцінка справедливої вартості яких неможлива тощо;

* Науковий керівник – Каліцедал Н.А., к.е.н., доцент

НП(С)БО в державному секторі 136 «Біологічні активи»: визначає порядок визнання та оцінки біологічних активів, порядок визначення доходів та витрат від сільськогосподарської діяльності, наведено перелік інформації, що міститься у примітках до фінансової звітності та наведено приклади біологічних активів і с/г продукції.

Найважливішим етапом в організації бухгалтерського обліку біологічних активів є визначення оптимального методу їх оцінки. Нормами НП(С)БО 30 «Біологічні активи» передбачена оцінка біологічних активів і сільськогосподарської продукції рослинництва за справедливою та первісною вартістю, а незавершеного виробництва за виробничою собівартістю.

Порядок оцінки біологічних активів та сільськогосподарської продукції залежить від джерел їх надходження. Тобто якщо:

- актив придбано за плату, то первісна вартість буде визначена за П(С)БО 7 «Основні засоби» або П(С)БО 9 «Запаси»;

- відбулося безоплатне одержання або внесок до статутного капіталу, то первісна вартість буде сформована як справедлива вартість з урахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних з доведенням їх до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою;

- відбулося переведення до складу довгострокових біологічних активів із складу поточних біологічних активів справедлива вартість, зменшена на очікувані витрати на місці продажу, то справедлива вартість буде зменшена на очікувані витрати на місці продажу;

- відбувся обмін на подібний актив, то відображається справедлива вартість переданого активу;

- відбувся обмін на неподібний актив, то відображається справедлива вартість переданого активу, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що належить до сплати (отримання) за обмінною операцією;

- додаткові біологічні активи або сільськогосподарська продукція, то справедлива вартість буде зменшена на очікувані витрати на місці продажу або за виробничою собівартістю відповідно до П(С)БО 16 «Витрати».

Тому вважаємо, що сільськогосподарські підприємства повинні приділяти належну увагу формуванню облікової політики, зокрема ввести розділ «Біологічні активи та сільськогосподарське виробництво» [4, с. 119], структура якого буде визначена професійним баченням бухгалтера з урахуванням специфіки конкретного підприємства.

Література.

1. Озерова О. Швець О. Облік біологічних активів рослинництва і тваринництва. *Golovbukh.ua*. 24.05.2022. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/8360-oblk-bologichnih-aktivv-roslinnitstva-tvarinnitstva>
2. Краснощок Р. Надходження поточних біологічних активів: облікові аспекти. *Uteka.ua*. 28.08.2015. URL: <https://uteka.ua/publication/agro-4-gospodarski-operacii-v-agrosektori-35-nadkodzheniya-potochnix-biologichnix-aktiviv-oblikovi-aspekti>
3. Канцедал Н.А. Інституціональний підхід до формування в обліку інформації про біологічні активи та сільськогосподарську діяльність. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки та практики*. 2018. № 1(27). С. 44-55. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/228>
4. Канцедал Н.А., Пономаренко О.Г. Дискусійні аспекти інтеграції наукових підходів щодо обліку біологічних активів у практику діяльності господарюючих суб'єктів. Науково-методичні основи розвитку обліково-аналітичної системи України в умовах глобалізації економіки: [колективна монографія] / За заг. ред. Т.Г. Маренич. Харків: Вид-во «Смугаста типографія», 2017. С. 111-129. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5394>

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

КОРОЛЬ Є.Я., ЗДОБУВАЧ*,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Запаси є найважливішою частиною активів підприємства. Вони займають особливе місце в складі його активів, а також у виробництві та торгівлі. Необхідність безперебійного постачання продукції в умовах безперервного попиту зумовлює створення на підприємствах запасів у необхідних обсягах. Адже головною проблемою є: як залишитись конкурентоспроможним і як запобігти банкрутству. Насамперед ця проблема є актуальною для підприємств, які займаються виробництвом.

Запаси – це сукупність матеріалів, деталей, сировини, комплектуючих, незавершеного виробництва, напівфабрикатів тощо, необхідних для забезпечення безперервності виробничого процесу і зазвичай знаходяться у відповідальних осіб або на складах різного рівня.

* Науковий керівник – Рагуліна І.І., к.е.н., доцент